

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3124/2016. (VI. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.III.37.528/2015/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó személyesen fordult az Alkotmánybírósághoz az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal. Az indítványozó édesanyja 1965-ben, ideiglenes adásvételi szerződés alapján, egy nagyobb telek felosztásával, majd 1973-ban újbóli felosztással vált a jelen egyedi ügy perbeli ingatlanának – egy Balaton menti, hétvégi ház udvar művelési ágú ingatlanak – tulajdonosává, melyen életjáradék jogcímén az indítványozó 1987-ben szerzett tulajdonjogot. Az indítványozó kérelmére 1989-ben a helyi földhivatal megállapította, hogy az indítványozó ingatlanának területét – számos szomszédos ingatlanéval egyetemben – tévesen mérték fel, ezért a térképészeti adatokat kijavította, az indítványozó ingatlanának területét 625 m²-ről 648 m²-re változtatta, egyúttal megállapította, hogy ezzel a természetbeni birtoklási állapotok nem változtak. Az indítványozó a döntés ellen a Veszprém Megyei Földhivatalhoz fellebbezett, mely a támadott határozatot helybenhagyta. Később, 2001-ben az indítványozó birtokvédelmi pert indított a Veszprémi Városi Bíróságnál, mely azonban 2002-ben, a kirendelt szakértő véleménye alapján elutasította a keresetet.
- [2] Az indítványozó 2014. február 27-én a Veszprémi Járási Hivatal Járási Földhivatalánál (a továbbiakban: elsőfokú hatóság) kérte, hogy az ingatlan térképkirovatán az ingatlanának a szomszédos ingatlannal közös határvonala a tényleges tulajdoni viszonyoknak megfelelően kerüljön feltüntetésre. Az elsőfokú hatóság az ingatlanon található hétvégi ház megnevezésű épület térképi ábrázolását kijavította, az ingatlan egyéb adatait változatlanul hagyta. Megállapítása szerint az ingatlan méretei a megengedett eltérésen belül megegyeznek az 1989-es hibajavítást követő állapottal, csak a hétvégi ház térképezése volt hibás. Határozatát – a helyszíni szemle megtartására és a saját szemle elvégzésére tekintettel – kiegészítette, mely azonban a határozat érdemét nem érintette. Emellett ismét rögzítésre került, hogy a változtatás nem érinti a természetbeni birtoklási viszonyokat. Az indítványozó az elsőfokú határozat ellen fellebbezett a Veszprém Megyei Kormányhivatal Földhivatalánál (a továbbiakban: alperes), mely a fellebbezést elutasította, és az elsőfokú hatóság döntését helybenhagyta. Határozatában rámutatott arra, hogy a térképi ábrázolás a helyi földhivatal 1989-es, jogerős határozatán alapul, a határok térképi ábrázolása megfelel a helyszíni birtoklási állapotoknak. Egyúttal felhívta a figyelmet arra, hogy az indítványozó kérelme valójában a tulajdonjogi viszonyok megváltoztatására irányult – szerinte a szomszédos ingatlannal közös határt rossz helyen húzták meg, ezért az ő ingatlana kisebb annál, ami jogszerű –, ugyanakkor ennek megítélése nem a földhivatal, hanem a polgári bíróságok hatáskörébe tartozik. Az indítványozó a másodfokú határozat bírósági felülvizsgálatát kérte, a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság azonban a keresetet elutasította, majd ítéletét a felülvizsgálati bírósággént eljáró Kúria hatályában fenntartotta.
- [3] 2. Az indítványozó panaszában – melyhez az Alkotmánybíróság főtítkárának felhívására hiánypótlást csatolt – hivatkozott az Alaptörvény XIII. cikk (1) és (2) bekezdésére (tulajdonhoz és örökléshez való jog, teljes, feltétlen és azonnali kártalanításhoz való jog), XXIV. cikk (1) és (2) bekezdésére (tisztességes hatósági eljáráshoz való jog, hatóság által okozott kár megtérítéséhez való jog), valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésére (tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jog, jogorvoslathoz való jog), továbbá utalt az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) és d) pontjára, (3) bekezdés b) pontjára, valamint 28. cikkére. Álláspontja szerint a Kúria ítélete ellentétes az Alaptörvény felhívott rendelkezéseivel, mert hatályában fenntartotta a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság jogsértő ítéletét. Az egyedi ügyben eljáró hatóságok és bíróságok az ügy megítélésénél az 1989-es, jogerős földhivatali határozatban rögzített állapotokból indultak ki, holott a földhivatal az akkor hatályos ingatlan-

nyilvántartási jogszabályokat megsértve járt el, ráadásul tovább súlyosbította a helyzetet azzal, hogy a szomszédos ingatlan területének megnövelése érdekében az azzal szomszédos ingatlanok területéből vett el – nem csak az indítványozóéiból, hanem másokéiból is. A Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság nem vette figyelembe az indítványozó által előterjesztett bizonyítékokat, ehelyett az alperes érdemi ellenkérelmének helyt adva az 1989 utáni állapotokat fogadta el.

- [4] Az indítványozó kifogásolta továbbá, hogy a bíróság nem rendelt el ügyészi vizsgálatot okirathamisítás és hamis tanúzás ügyében, holott a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény szerint meg kell semmisíteni a közigazgatási döntést, ha annak tartalmát bűncselekmény befolyásolta. Az 1973-as telekmegosztás nyomán készült megosztási vázrajz hátoldalára írt nyilatkozat („[a] megosztási vázrajzban foglalt megosztás akaratumk és kérésünk szerint történt.”) alatti aláírás nem az indítványozó édesanyjától (az ingatlan akkori tulajdonosától) származott, a szomszédos ingatlan korábbi tulajdonosa eltávolította a földmérők által kijelölt oszlopokat, és saját mérése szerint építette meg a kerítés egy részét, valamint az eredeti megosztási vázrajzon fél méterrel arrébb rajzolta a telekhatárt, csökkentve az indítványozó ingatlanának területét. Ezért közokirat-hamisítás bűntettében, valamint földmérési jel megsemmisítése, elmozdítása vétségében bűnös. A nyilatkozatot aláíró tanúk hamis tanúzást követtek el, a szomszédos ingatlan korábbi tulajdonosa hamis tanúzásra felhívást. Hamis tanúzásban bűnös a 2002-ben eljáró szakértő, amiért hamis szakvéleményt adott. Az alperes nevében eljáró személyek hivatali visszaélés miatt büntetendőek, mert nem az indítványozó kereseti kérelmét továbbították a bíróságra, hanem az elsőfokú közigazgatási határozat elleni, az indítványozó ügyvédje által megfogalmazott fellebbezést.
- [5] 3. Az Abtv. 56. § (1)–(2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróságnak mindenekelőtt azt kellett vizsgálnia, hogy az indítvány megfelel-e a törvényben foglalt – formai és tartalmi – befogadási feltételeknek, és így alkalmas-e az érdemi elbírálásra.
- [6] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése előírja, hogy az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, 52. § (1b) bekezdése pedig meghatározza, mely feltételek teljesülése esetén tekinthető határozottnak a kérelem. Ezekre tekintettel megállapítható, hogy az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét, valamint az indítványozói jogosultságát megalapozó alaptörvényi és törvényi (Abtv.-beli) előírásokat. Megnevezte az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit, és pontosan meghatározta, mely bírói döntést tartja azokkal ellentétesnek. Hivatkozott az Alaptörvény XIII. cikk (1) és (2) bekezdésének, XXIV. cikk (1) és (2) bekezdésének, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének sérelmére, melyek az Alaptörvényben biztosított jogok, így sérelmük vizsgálatára az alkotmányjogi panasz elbírálása keretében van lehetőség.
- [7] Az Alkotmánybíróság mindemellett megállapítja, hogy az indítvány az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdésével, valamint XXVIII. cikk (7) bekezdésével összefüggésben nem tartalmaz az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti indokolást arra nézve, hogy a támadott bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény hivatkozott rendelkezéseivel. Az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdése a magántulajdon állami kisajátítása esetére biztosítja a teljes, feltétlen és azonnali kártalanításhoz való jogot, a jelen egyedi ügyben azonban nem került sor kisajátításra. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése a jogorvoslathoz való jogot biztosítja, vagyis azt, hogy „valamennyi, az érintett jogát vagy jogos érdekét (helyzetét) érdemben befolyásoló [bírói, illetve más hatósági] érdemi határozat felülvizsgálata érdekében legyen lehetőség más szervhez, vagy azonos szerv magasabb fórumához fordulni”, továbbá hogy az így nyújtott jogvédelem „hatékony legyen, vagyis ténylegesen érvényesüljön és képes legyen a döntés által okozott sérelem orvoslására” {3064/2014. (III. 26.) AB határozat, Indokolás [15]}. A rendelkezésre álló iratokból, illetve az indítványból nem derül ki olyan adat, ami arra utalna, hogy ilyen felülvizsgálatra az Alaptörvénnyel ellentétes módon nem került volna sor, avagy az ne lett volna az Alaptörvény szerinti értelemben hatékony. Az indítvány ezért ebben a részében nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjának.
- [8] Az Alkotmánybíróság megítélése szerint teljesült az Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pontja szerinti kifejezett kérelem követelménye.
- [9] Az indítványozó a Kúria ítéletét 2015. december 21-én vette kézhez, az alkotmányjogi panaszt 2016. február 1-én adta postára, így teljesült az Abtv. 30. § (1) bekezdésében előírt hatvan napos határidő.
- [10] Az Abtv. 27. §-a megköveteli az indítványozó érintettségét, valamint a jogorvoslatok kimerítését. Az indítványozó indította el a földhivatali eljárást, majd a közigazgatási perben félként vett részt, ezért érintettsége megállapítható. Jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, az egyedi ügyben nemcsak a rendes jogorvoslati lehetőségeket (fellebbezés, bírói felülvizsgálat) vette igénybe, de felülvizsgálati eljárásra is sor került.

- [11] Az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kellett az Abtv. 29. §-ából fakadó követelmény teljesülését is, melynek értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be.
- [12] Az indítvány tulajdonképpen azt célozza, hogy az Alkotmánybíróság, mintegy a Kúrián túli felülvizsgálati fórumként, változtassa meg az eljáró hatóságok és bíróságok döntésének tartalmát az indítványozó javára. Alkotmányjogi panasz azonban nem alapozható pusztán arra, hogy a jogerős döntés kedvezőtlen az indítványozóra nézve. Az indítványozó lényegében az alkalmazott jogszabályok értelmezését, valamint a bizonyítékok mérlegelését kifogásolja. Önmagában ennek felülbírálata azonban nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe. Az Alkotmánybíróság a gyakorlatában világosan kimondta, hogy nem hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazási-jogértelmezési tevékenységének további felülvizsgálata. „A bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz [...] nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének. [...] A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]; újabban: 3078/2016. (IV. 18.) AB végzés, Indokolás [19]}. Hasonlóképp, a bizonyítékok mérlegelésével kapcsolatosan az Alkotmánybíróság leszögezte – és e gyakorlatához következetesen tartja magát –, hogy „jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel” {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; 3055/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [12]}. Az indítványozó nem terjesztett elő alapvető alkotmányjogi jelentőségű érvet, továbbá nem mutatott rá az Alaptörvényben foglalt jogának olyan – indokolással alátámasztott – sérelmére, amely a támadott bírói döntést érdemben befolyásolta. Az ügy irataiból kitűnően a hatóságok és bíróságok az egyedi ügyben irányadó jogszabályok szerint jártak el, ennek cáfolatára az indítványozó nem adott elő alkotmányjogilag releváns érvelést. Ugyancsak nem adta alkotmányjogilag figyelembe vehető indokát annak, miért ellentétes az Alaptörvénnyel az, hogy nem került sor a jogerős bírói döntéssel meg nem állapított, állítólagos – az indítványozó által is elismerten elévült – bűncselekmények figyelembe vételére. Az indítvány érdemi elbírálására ezért az Abtv. alapján nincs lehetőség.
- [13] 4. A fent ismertetett körülményekre és érvekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány csak részben felel meg a törvényi feltételeknek, nem mutat rá a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre, továbbá nem vet fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, ezért azt – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a), illetve h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2016. június 14.

Dr. Szívós Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/196/2016.

